

Podsumowanie do Strategii Rozwoju Powiatu Wołomińskiego do 2025 roku

1. WSTĘP

Zgodnie z art. 55 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2013r., poz. 1235 ze zm.), (zwanej dalej: ustawą) do przyjętego dokumentu załącza się pisemne podsumowanie, zawierające uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych, a także informację, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione:

- ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko,
- opinie właściwych organów (Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego)
- zgłoszone uwagi i wnioski,
- uzgodnienie stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko,
- wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone,
- propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.

Podstawę prawną do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko stanowią dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko oraz ww. ustawa.

Przedmiotem oceny oddziaływania na środowisko był projekt dokumentu Strategii Rozwoju Powiatu Wołomińskiego do 2025 roku (zwanego dalej Strategią).

2. RAMOWY PRZEBIEG STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Postępowanie w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko w rozumieniu z art. 3 pkt 14 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko przebiegało w czterech etapach, tj.:

- uzgodnienie stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko,
- sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko,
- uzyskanie wymaganych opinii,
- zapewnienie udziału społeczeństwa w opiniowaniu.

2.1 Uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie

Zgodnie z art. 53, 57 i 58 pkt. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, zakres prognozy i stopień szczegółowości uzgodniono z organami:

- Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Warszawie, pismem z dnia 2 lipca 2015, sygnatura WOOŚ-I.411.188.2015.DC;
- Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Warszawie, pismem z dnia 15 czerwca 2015, sygnatura ZNS.9022.1.00095.2015.MK.

Sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko

Przy opracowaniu Prognozy oddziaływania na środowisko projektu Strategii Rozwoju Powiatu Wołomińskiego wzięto pod uwagę wymagania odnośnie zakresu i stopnia szczegółowości przedstawianych informacji, określone w pismach wymienionych punkcie 2.1. niniejszego podsumowania.

2.2 Uzyskanie wymaganych opinii

Zgodnie z art. 54. ust. 1 ww. ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, Starosta Powiatu Wołomińskiego poddał projekt Strategii Rozwoju Powiatu Wołomińskiego, wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, opiniowaniu przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Warszawie. Zgodnie z ustawą ww. organy wydają opinię w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku o wydanie opinii.

Projekt Strategii wraz z prognozą został zaopiniowany przez:

- Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie, pismem z dnia 16 listopada 2015 r., sygnatura WOOŚ-I.410.684.2015.DC – opinia pozytywna bez uwag.
- Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Warszawie, pismem z dnia 17 listopada 2015, sygnatura ZNS.9022.1.00301.2015.PA – opinia pozytywna bez uwag.

2.3 Zapewnienie udziału społeczeństwa w opiniowaniu.

Zgodnie z art. 54 ust. 2 ww. ustawy, Zarząd Powiatu Wołomińskiego zapewnił możliwość udziału społeczeństwa w opracowywaniu dokumentu.

Informacje o przystąpieniu do opracowywania projektu Strategii i o jego przedmiocie, możliwościach zapoznania się z niezbędną dokumentacją oraz składania uwag i wniosków, w tym sposobie i miejscu ich składania, organie właściwym do rozpatrzenia uwag i wniosków, zostały zamieszczone na stronie internetowej www.powiat-wolominski.pl.

Informacje o przeprowadzeniu udziału społeczeństwa w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko zgodnie z obwieszczeniem Zarządu Powiatu Wołomińskiego zamieszczono:

- w gazecie „Wieści Podwarszawskie” nr 42 emisja 14 października 2015r.;
- w gazecie „Życie Powiatu na Mazowszu” nr 416 emisja 15 października 2015r.

W informacji przekazanej społeczeństwu, na podstawie art. 30, art. 39 ust. 1 i ust. 2 oraz art. 40 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, wskazano na możliwość składania uwag i wniosków do tworzenia ww. dokumentów w formie pisemnej, przez okres 21 dni od daty podania obwieszczenia do publicznej wiadomości tj. w dniach od 16 października 2015r. do 5 listopada 2015r.

Projekt dokumentu Strategii wraz z Prognozą były dostępne ww. terminie w wersji drukowanej w siedzibie Starostwa Powiatowego w Wołominie przy ul. Prądyńskiego 3, w dniach pracy Starostwa. Ponadto, projekty tych dokumentów zostały opublikowane na stronie internetowej www.powiat-wolominski.pl.

Wnioski i uwagi dotyczące projektu Strategii, można było składać (we wskazanym wyżej terminie):

- w formie pisemnej na adres siedziby Starostwa Powiatowego w Wołominie;
- drogą elektroniczną na adres mailowy: ze@powiat-wolominski.pl.

Organem właściwym do rozpatrzenia uwag i wniosków był Zarząd Powiatu Wołomińskiego. W trakcie udziału społeczeństwa w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko **nie zgłoszono uwag.**

3. PODSUMOWANIE I WNIOSKI Z PRZEBIEGU POSTĘPOWANIA W SPRAWIE STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

3.1 Ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko

W prognozie przedstawiono informacje o zawartości Strategii oraz przedstawiono uwarunkowania ochrony środowiska wynikające z dokumentów strategicznych wyższego szczebla. Stwierdzono zgodność Strategii z celami i kierunkami innych strategii. Wskazano, iż w dokumentach tych dokonano wyjścia naprzeciw przewidywanym do powstania rozwiązaniom prawnym polskim i europejskim.

W wyniku analizy i oceny istniejącego stanu środowiska wskazano na istniejące problemy środowiskowe istotne z punktu widzenia dokumentu. Wskazano, że odstąpienie od wdrażania zapisów przedmiotowych dokumentów oznaczać będzie odstąpienie od obowiązku realizacji strategicznych celów ochrony środowiska w kontekście szerszej perspektywy postrzegania tej problematyki. Brak realizacji Strategii przyczyniać się będzie do utrwalania oraz występowania negatywnych tendencji w środowisku.

Dokonana ocena stanu bieżącego środowiska w powiecie, wskazuje na konieczność podjęcia działań szczególnie w zakresie tych komponentów środowiska, czy obszarów gospodarki, w których zidentyfikowane problemy mają najwyższy priorytet tj.: w zakresie jakości powietrza, gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami oraz ochrony przyrody. Zły stan środowiska dotyczy głównie jakości powietrza oraz wód. Potrzebne są także działania mające na celu ochronę cennych przyrodniczo obszarów, zwłaszcza ze względu na rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej (uzbrajanie w media nowych terenów, kontrola istniejącego sposobu zagospodarowania ścieków komunalnych), rozbudowy infrastruktury turystycznej oraz sieci drogowej, które mogą być przyczyną niszczenia lub fragmentacji siedlisk.

Najistotniejszym elementem przeprowadzonych badań w zakresie prognozy oddziaływania środowisko ocenianego dokumentu było wskazanie potencjalnych oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska. Przewidywane oddziaływania zostały przedstawione w podziale na poszczególne komponenty środowiska, uwzględniając czas trwania (krótko-, średnio- i długoterminowe) oraz rodzaj tych oddziaływań (bezpośrednie i pośrednie).

Zidentyfikowano następujące oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska:

Oddziaływania ujemne (-)	Oddziaływania dodatnie (+)
Ludzie	
- Większość oddziaływań negatywnych dotyczy fazy realizacji poszczególnych inwestycji, a związana jest z prowadzeniem robót budowlanych. Oddziaływanie to ma charakter krótkotrwały i przejściowy. Negatywny wpływ na ludzi w tym przypadku	- Poprawa kondycji zdrowotnej mieszkańców powinna zostać osiągnięta wskutek poprawy jakości powietrza, poprawy jakości wody używanej do picia oraz uregulowanie gospodarki wodno-ściekowej. Poprawa taka powinna zostać osiągnięta w wyniku realizacji zadań.

Oddziaływania ujemne (-)	Oddziaływania dodatnie (+)
<p>powodują głównie: zmiany w organizacji ruchu na drogach w pobliżu budów oraz emisja spalin z maszyn budowlanych i często intensywne pylenie, którego źródłem jest głównie unos z niezabezpieczonych przyzmy materiałów sypkich oraz z zanieczyszczonych powierzchni placów budów i dróg w pobliżu. Wystąpić może również przejściowy spadek atrakcyjności terenów rekreacyjnych.</p> <p>- Faza eksploatacji generuje negatywne oddziaływanie związane głównie z uciążliwością wywołaną emisją hałasu i wibracji.</p>	<p>- Pozytywne oddziaływanie na ludzi związane z poprawą systemu gospodarowania odpadów.</p> <p>- Rozwój sieci drogowej przyczyni się do poprawy komfortu jazdy, poprawy mobilności mieszkańców oraz umożliwi rozwój turystyki i aktywności gospodarczej miejscowości usytuowanych wzdłuż dróg. Rezultatem poprawy organizacji ruchu winno być min. skrócenie czas podróży. Ponadto, rozwój infrastruktury turystycznej przyczyni się do poprawy warunków życia mieszkańców, w tym propagowania zdrowego stylu życia.</p>
Woda	
<p>-Negatywne oddziaływanie na środowisko przewidywane jest w przypadku realizacji wszystkich inwestycji związanych z budową infrastruktury przedsiębiorstw, infrastruktury drogowej. Stałe utwardzenie terenu może powodować odwodnienie terenu, co skutkować będzie obniżeniem zwierciadła wód i zmianą stosunków wodnych. Zagrożenie istnieje zarówno na etapie budowy, jak i na etapie eksploatacji.</p> <p>-Oddziaływanie pośrednie i długotrwałe związane będzie z eksploatacją dróg, które będą źródłem zanieczyszczeń (substancjami ropopochodnymi i związkami soli przedostających się do wód).</p>	<p>-Pozytywny wpływ na jakość wód będą mieć inwestycje związane z rozbudową infrastruktury wodno-kanalizacyjnej. Działania te zmniejszą presję na środowisko wodne przez oczyszczenie ścieków komunalnych. Poprawie ulegnie również efektywność wykorzystania zasobów wód powierzchniowych i podziemnych poprzez budowę i remonty sieci wodociągowych wraz z zapewnieniem odbioru ścieków, a przez to zmniejszanie strat przy przesyłaniu i poborze wody.</p>
Powietrze	
<p>-Oddziaływania negatywne mają charakter przejściowy, krótkoterminowy, najczęściej związany z fazą realizacji inwestycji. Negatywny, krótkotrwały wpływ na jakość powietrza mają wszystkie przedsięwzięcia związane z budową, przebudową, modernizacją obiektów infrastruktury drogowej oraz rewitalizacją różnego rodzaju obiektów czy budynków. W czasie prowadzenia przedsięwzięć możliwa jest zwiększona emisja spalin pochodzących z maszyn budowlanych oraz emisja pyłów z placów budów.</p>	<p>- Dzięki wykorzystywaniu odnawialnych źródeł energii w budynkach publicznych i sektorze mieszkaniowym przyczyni się do poprawy stanu powietrza.</p> <p>- Działania związane z poprawą infrastruktury drogowej wpłyną w sposób pośredni na poprawę jakości powietrza w obszarze. Poprawa stanu technicznego infrastruktury drogowej wpłynie na ograniczenie wtórnej emisji substancji pyłowych emitowanych do powietrza w wyniku unosu z nawierzchni dróg.</p>
Powierzchnię ziemi i zasoby naturalne	
<p>-Negatywne oddziaływanie będą mieć działania inwestycyjne, które skutkują zajmowaniem przestrzeni pod nowe inwestycje, wskutek zajmowania</p>	<p>-Przejście na alternatywne źródła energii takie, jak OZE, przyczyni się do ograniczenia intensywnych przekształceń powierzchni ziemi, powstających podczas</p>

Oddziaływania ujemne (-)	Oddziaływania dodatnie (+)
<p>powierzchni terenu oraz usuwania warstwy humusowej pod inwestycje. Działania te pociągną za sobą również zmiany w rzeźbie terenu tj. wykonywanie wykopów i nasypów.</p> <p>-Realizacja inwestycji drogowych może być również powiązana z przeznaczaniem gruntów rolnych i leśnych na inne cele.</p> <p>-Budowa infrastruktury drogowej może negatywnie wpływać na zasoby złóż, ponieważ wymaga zużycia surowców w postaci kopalin pospolitych (głównie piaski, żwiry i pospółki).</p>	<p>odkrywkowego wydobycia węgla brunatnego.</p> <p>-Pozytywny wpływ na ochronę powierzchni ziemi będą mieć działania, polegające na rozwoju sieci kanalizacyjnej. Zapobiegnie to, nadal popularnemu, gromadzeniu ścieków w zbiornikach bezodpływowych, które często są nieszczelne.</p> <p>-Rozwój i wdrażanie nowych technologii, wymagających mniejszego zapotrzebowania na surowce, materiały i paliwa.</p>
Zabytki i dobra materialne	
<p>-Działania związane z budową lub remontem obiektów zlokalizowanych w bezpośrednim sąsiedztwie zabytków i innych dóbr materialnych, będą wpływać negatywnie ze względu na emisję pyłów, hałasu oraz drgań podczas prowadzenia prac budowlanych.</p> <p>-Większość negatywnych oddziaływań związana będzie z pracami modernizacyjnymi, podczas których może dojść do bezpośrednich, mechanicznych uszkodzeń obiektów.</p>	<p>-Zdecydowanie pozytywne oddziaływania wiązać się będą z realizacją działań. W wyniku podjętych prac nastąpi poprawa stanu zabytków i dóbr materialnych, co razem przyczyni się do korzystnych zmian w krajobrazie kulturowym przedmiotowego obszaru funkcjonalnego.</p> <p>- Dzięki rozwojowi systemu dróg część ruchu samochodowego zostanie wyprowadzona z miast, co ograniczy emisję drgań wpływających na stan zabytków.</p>
Bioróżnorodność biologiczna, zwierzęta i rośliny, w tym na obszary Natura 2000	
<p>-Prace budowlane i modernizacyjne, które związane będą np. z termomodernizacją obiektów oraz prac związanych z rewitalizacją obszarów zdegradowanych w tym terenów zielonych. Wpływ na różnorodność biologiczną związany jest z płoszeniem zwierząt na etapie prac i ewentualną utratą siedlisk gatunków, zwłaszcza ptaków.</p> <p>-Zagrożenie wiąże się z działaniami dotyczącymi zwłaszcza rozwoju sieci drogowej. Inwestycje tego typu mają charakter liniowy i powodują przecinanie struktur przyrodniczych, w tym objętych ochroną (np. w ramach sieci Natura 2000). Prowadzi to do fragmentacji terenów pełniących funkcję korytarzy ekologicznych w przypadku niewłaściwego wytyczenia tras</p>	<p>-Działania obejmujące rewitalizację obszarów, mogą przyczyniać się do przywracania lub podnoszenia wartości przyrodniczych tych terenów.</p> <p>- Pośredni wpływ na przyrodę, zwierzęta i rośliny będą mieć działania z zakresu edukacji ekologicznej.</p> <p>- Pozytywne oddziaływania mogą wiązać się przemyślanym kierowaniem ruchu turystycznego na terenie obszarów cennych przyrodniczo.</p>

3.2 Uwagi i wnioski

W trakcie udziału społeczeństwa w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko nie zgłoszono uwag.

3.3 Wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko

Ze względu na położenie obszaru objętego Strategią nie istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływania transgranicznego działań realizowanych w ramach Strategii Rozwoju Powiatu Wołomińskiego do 2025r.

3.4 Propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu

Strategia Rozwoju Powiatu Wołomińskiego podlega odpowiedniemu systemowi monitorowania. Proces monitoringu będzie polegał na zbudowaniu narzędzia sprawozdawczości i wskazaniu osób odpowiedzialnych za zbieranie i analizę danych. Monitoring i ewaluacja dokumentów strategicznych to bardzo ważny wymóg, który jest na nie nakładany. Proces ten odnosi się do postępów we wdrażaniu zapisanych kierunków rozwoju i w konsekwencji – poziomie realizacji założonych celów strategicznych.

Monitoring zakłada zbieranie informacji na podstawie ciągłej obserwacji sytuacji panującej wewnątrz powiatu oraz czynników zewnętrznych. Bieżące przyglądanie się zmianom, jakie zachodzą w otoczeniu pozwoli na „wyłapywanie” pojawiających się nowych możliwości, które można wykorzystać dla swojego rozwoju. Jednocześnie dzięki tej obserwacji trzeba reagować na wszelkie niekorzystne wydarzenia, których przewidzenie w momencie konstruowania strategii nie było możliwe, a które mogą przeszkodzić w realizacji założonych celów.

Ze względu na specyfikę przedsięwzięć planowanych w ramach projektu Strategii Rozwoju Powiatu Wołomińskiego proponuje się, aby monitoring przeprowadzać co dwa lata w ciągu realizacji Strategii.

Ocena stopnia realizacji wytyczonych zadań będzie wykonywana na podstawie ww. zakresu a ich efekt, w połączeniu z ogólnie dostępnymi ocenami stanu jakości poszczególnych komponentów środowiska, przygotowywanymi corocznie przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, jest wystarczający do monitorowania wpływu realizacji dokumentu na stan środowiska.

Opracowanie wskaźników, które pozwoliłyby na monitorowanie zmian w poszczególnych komponentach środowiska, np. zmiany jakości powietrza, wód i innych, jest bardzo trudne, gdyż na stan jakości środowiska nakłada się szereg czynników, w tym niezależnych od realizacji Strategii. Należy zaznaczyć, że stan środowiska w danej chwili nie zawsze jest zależny od działalności bytowo-gospodarczej człowieka, bowiem wynikać może z naturalnych czynników np. warunków meteorologicznych, które determinują w znacznym stopniu stan jakości powietrza. Nie można zatem jednoznacznie wyznaczyć w jakim stopniu na poprawę lub pogorszenie stanu jakości poszczególnych komponentów środowiska wpłynęły projekty zrealizowane dzięki wsparciu ocenianej Strategii.

3.5 Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych.

Dokument Strategii Rozwoju Powiatu Wołomińskiego wskazuje cele, kierunki rozwoju oraz typowane inwestycje przewidziane do realizacji. Zgodnie z przedstawionymi założeniami strategia nie odnosi się do konkretnych lokalizacji. Wobec tego dla stosowanej technologii czy sposobu zarządzania procesem inwestycyjnym, należy przyjąć, iż na obecnym etapie prognozy można przyjąć pewne założenia jedynie odnośnie charakteru planowanych działań, bez wskazywania konkretnych rozwiązań dla działań, które mogą przynieść negatywne oddziaływania. Zakłada się, że działania mogące negatywnie oddziaływać na środowisko, które są ważne dla rozwoju analizowanego obszaru, będą mogły być realizowane pod warunkiem zastosowania odpowiednich działań minimalizujących opisanych w rozdziale 8 niniejszej Prognozy.

W kontekście powyższego, trudno było wskazywać precyzyjnie rozwiązania alternatywne. Stwierdzono, że o rozwiązaniach alternatywnych nie można, więc mówić w kontekście ogólnej koncepcji strategii, ale na etapie jej wdrażania może się pojawić potrzeba/celowość wariantowania, uwzględniająca:

- wybór innych od pierwotnie zakładanych, funkcji dla poszczególnych obiektów/obszarów;
- wybór nieco innej koncepcji zagospodarowania/funkcjonowania poszczególnych obiektów/obszarów;
- zmiana priorytetów w doborze zadań inwestycyjnych (kolejność);
- wybór szczegółowych rozwiązań technicznych i architektonicznych oraz sposobów prowadzenia inwestycji.

Oceniając wpływ na różne elementy środowiska należy zauważyć, że zmiany pozytywne będą „silne” – to znaczy istotne i zauważalne, podczas gdy prognozowane zmiany negatywne będą raczej przeważnie „słabe” (skala ich oddziaływania będzie raczej niewielka, lokalna i krótkotrwała).

Uwzględniając powyższe, należy stwierdzić, iż poszukiwanie rozwiązań alternatywnych (istotnych z punktu widzenia ograniczania oddziaływania na środowisko) w przypadku inwestycji proekologicznych (o dużym efekcie ekologicznym), jest niepotrzebne.

Analiza rozwiązań alternatywnych będzie elementem oceny oddziaływania na środowisko przeprowadzanej w ramach uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wydawanej przed ich realizacją.

Jednak mając na uwadze zasadę zrównoważonego rozwoju w Prognozie przedstawiono propozycję wariantu nr 1, z którego wynika, że zapisy Strategii można rozszerzyć o cele, dzięki którym dokument Strategii będzie w większym stopniu realizował tę zasadę, tj.:

- W celu strategicznym nr 4 nie uwzględniono działań polegających na popularyzacji i wspieraniu rozwoju współpracy sieciowej oraz wdrażaniu systemów i form certyfikacji jakości w turystyce, która powinna być reakcją na oczekiwania coraz bardziej świadomych klientów. Alternatywą jest więc uwzględnienie w zapisach dokumentu Strategii tych zagadnień, a w szczególności w zakresie celu strategicznego 4.

W dokumencie Strategii nie wprowadzono ww. zapisów, ponieważ powiat posiada „Strategię Zrównoważonego Rozwoju Turystyki Powiatu Wołomińskiego na lata 2012-2020”, w której ujęto cele i kierunki rozwoju powiatu w zakresie szeroko pojętej turystyki.